



Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság
3.Bf.144/2023/6. szám

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság Budapesten, a 2023. november 16. napján megtartott nyilvános ülés alapján meghozta és 2023. november 29. napján kihirdette a következő

í t é l e t e t:

A költségvetési csalás büntette miatt Terhelt1 és társai ellen indult büntetőügyben a Fővárosi Törvényszék 2023. február 7. napján kelt 12.B.1284/2019/40. számú ítéletét Terhelt1 I. r. vádlott vonatkozásában megváltoztatja.

Terhelt1 I. r. vádlottat bűnösnek mondja ki társtettesként elkövetett költségvetési csalás büntetében (Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont és (5) bekezdés b) pontja).

Ezért őt megrovásban részesíti.

Kötelezi az I. r. vádlottat, hogy az elsőfokú eljárásban felmerült bűnügyi költségből 468.139 (négy százhatvannyolcezer-százharminckilenc) forintot önállóan, míg 23.619 (huszonháromezer-hatszáztizenkilenc) forintot Terhelt2 II. és Terhelt3 III. r. vádlottal egyetemlegesen fizessen meg az államnak.

Az elsőfokú ítélet bevezető részéből a 2020. szeptember 8. napján tartott előkészítő ülésre utalást mellőzi.

Az elsőfokú bíróság ítéletét egyebekben Terhelt1 I. r. vádlott vonatkozásában helybenhagyja.

A másodfokú eljárás során felmerült 97.290 (kilencvenhétezer-kétszázkilencven) forint bűnügyi költséget az I. r. vádlott köteles az államnak megfizetni.

I n d o k o l á s

[1] Az elsőfokú bíróság ítéletében Terhelt1 I. r. vádlottat az ellene társtettesként elkövetett költségvetési csalás büntette (Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont és (5) bekezdés a) pont) miatt emelt vád alól büntethetőséget kizáró okra – társadalomra veszélyességben való tévedésre hivatkozással – felmentette, megállapította, hogy a vonatkozásában felmerült bűnügyi költséget az állam viseli.

[2] Terhelt2 II. r. vádlott bűnösségét társtettesként elkövetett költségvetési csalás büntetében (Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont és (5) bekezdés a) pont) állapította meg. Ezért őt 2 év börtönben végrehajtandó szabadságvesztésre ítélte, melynek végrehajtását 2 évi próbaidőre felfüggesztette és előzetes mentesítésben részesítette. Rendelkezett a szabadságvesztés végrehajtása esetére a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontjáról, és az őt terhelő bűnügyi költség viseléséről.

[3] Terhelt3 III. r. vádlott bűnösségét társtettesként elkövetett költségvetési csalás büntetvényben (Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont és (5) bekezdés a) pont) állapította meg. Ezért őt 2 év börtönben végrehajtandó szabadságvesztésre ítélte, melynek végrehajtását 2 évi próbaidőre felfüggesztette és előzetes mentesítésben részesítette. Rendelkezett a szabadságvesztés végrehajtása esetére a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontjáról, és az őt terhelő bűnügyi költség viseléséről.

[4] Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az ügyészség Terhelt1 I. r. vádlott terhére a felmentő rendelkezés miatt, bűnösségének megállapítása és büntetés kiszabása érdekében jelentett be fellebbezést, Terhelt2 II. r. és Terhelt3 III. r. vádlott vonatkozásában az ítéletet tudomásul vette.

[5] Terhelt1 I. r. és védője, Terhelt2 II. r. vádlott és védője, valamint Terhelt3 III. r. vádlott és védője tudomásul vette az ítéletet.

[6] Az elsőfokú bíróság ítélete a jogorvoslati nyilatkozatok folytán a II. r. vádlott vonatkozásában 2023. február 10. napján, a III. r. vádlott vonatkozásában 2023. február 8. napján jogerőre emelkedett.

[7] A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség BF. 270/2023/4. számú átiratában az ügyészi fellebbezést helyes indokainál fogva fenntartotta.

[8] A fellebbezés elbírálására a Be. 599. § (2) bekezdés a) pontja alapján nyilvános ülés kitűzését indítványozta, melyen való részvételét bejelentette.

[9] Hivatkozott rá, hogy a másodfokú felülbírálat terjedelme teljeskörű. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság alapvetően az eljárási szabályok betartásával járt el, azonban az ítéletben megállapított tényállás a Be. 592. § (2) bekezdés c) és d) pontjaiban felsorolt okokból részben megalapozatlan, mivel részben ellentétes a bizonyítást érintő ügyiratok tartalmával, illetve részben az I. r. vádlott tudatállapotára nézve téves ténybeli következtetés eredményeit tartalmazza.

[10] Kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság Terhelt1 I. r. vádlottat a Btk. 21. § (2) bekezdésében meghatározott büntethetőséget kizáró okra hivatkozással mentette fel az ellene emelt vád alól, mivel álláspontja szerint az események során az I. r. vádlott végig abban a téves feltevésben járt el, hogy a cselekménye nem veszélyes a társadalomra. Ezen tévedésének alapot adott egyrészt a szakértelemmel bíró pályázati cég eljárása, hiszen az cég3. egészen 2012 végéig azt kommunikálta az cég1. felé, hogy a pályázattal minden rendben; másrészt a szintén szakértelemmel bíró cég4. eljárása, hiszen a pályázatot – annak értelemszerűen megtörtént megvizsgálása, elbírálása után - befogadták, s a cég4. eljárásából sem derült ki, hogy a pályázattal probléma lenne; harmadrészt pedig az cég1. vezetősége által 2013. májusában részére adott tájékoztatás, mely szerint a valós tényállás feltárára került a cég4. felé, s a cég4. ezen való tényállás alapján döntött a pályázati pénzek kifizetéséről (ítélet 41. oldalának utolsó bekezdése).

[11] Az ítéleti tényállás szerint a pályázati cég3 részéről tanú2 tanú (11. oldal harmadik bekezdés), míg az cég1 részéről terhelt3 III. r. vádlott (13. oldal utolsó bekezdés) adott az I. r. vádlottnak téves tájékoztatást.

[12] Utalt rá, hogy amint arra az ügyészi fellebbezés indokolása helytállóan hivatkozik, az I. r. vádlott büntetőjogilag releváns (vád tárgyává tett) cselekvősége három pontban foglalható össze, a vádlott tudatállapotát ezért e magatartásokkal összefüggésben kell értékelni:

[13] 1.A pályázat aláírása 2012. május 31. napján,

2.a támogatási szerződés és 1. számú előleg igénylési kérelem aláírása 2012. október napján

3. és a záróbeszámoló aláírása 2014. október 21. napján.

[14] A pályázat aláírása körében egyetértett az elsőfokú bíróság értékelésével. Az I. r. vádlott az általa igazolt távolléte okán a pályázat előkészítésében (2012. május 11. napjától kezdődően) nem, illetve csak részben vett részt, meg nem cáfolható vallomása szerint ebben az időben nem volt tisztában a pályázattal érintett tevékenységek körével, a pályázat aláírására csak a közelítő határidőre figyelemmel került sor annak tudatában, hogy annak tartalma még módosítható, illetve, hogy azt a pályázatíró cég készítette elő.

[15] A támogatási szerződés aláírásának idején azonban álláspontja szerint a vádlott – a saját vallomása alapján is – egyrészt már tisztában volt azzal, hogy a cég2. által kivitelezett 5. számú fermentor finanszírozása a pályázat részét képezi, másrészt az cég1. pénzügyi igazgatójaként – aki a beszerzési vezető felettese is volt (16. számú jkv.) – tisztában volt azzal is, hogy az új fermentor építését a társaság már 2011-ben elkezdte tervezni, 2012. február környékén, kora tavaszán pedig vezetői döntés született a beruházás kivitelezéséről, a cég2. részére a megrendelést a II. rendű vádlottal együtt, 2012. április 24. napján kiadta (nyom. ügyirat 391. oldal), illetve a 123. számú előlegszámla (értéke 195.961 EUR, kelt 2012. április 23. napján, kifizetési határidő 2012. május 23. napja) kifizetését pénzügyi vezetőként a 2012. április 23. napján megkötött vállalkozási szerződés alapján engedélyezte, az előleg kifizetése 2012. május 04. napján megtörtént (bűnjel kötet 5-7 oldal).

[16] A fenti adatok összevetése alapján az I. r. vádlott tisztában volt azzal is, hogy a támogatási szerződés, illetve annak 6. számú, a pályázat megkezdésének időpontját rögzítő melléklete (nyom. ügyirat 117-119. oldal) valótlán adatot tartalmaz, hiszen a projekt 2012. június 01. napja előtt megkezdődött, akár a szerződés megkötését, akár a megrendelés kibocsátását, akár az előleg kifizetését figyelembe véve. Az I. r. vádlott saját kezűleg jegyezte fel a mellékleten a 2012. június 01. napi megkezdési dátumot, így e tekintetben sem lehetett tévedésben.

[17] Emellett a pályázat megkezdettségére vonatkozó jogi kritériumok – amik a 6. számú, igen rövid melléklet alapján az I. r. vádlott előtt ugyancsak ismertek voltak – nem térnek el a jogban nem jártas személyek (így az I. r. vádlott) által értelmezhető köznapi értelemről, annak a fermentor gyártása 2012. június 01. napja előtt mindenképpen megfelelt.

[18] Az I. r. vádlott a nyomozás során tett ennek megfelelő tanúvallomásában (nyom. ügyirat 1255. oldal) elmondta, hogy tisztában volt azzal, hogy már megkezdett pályázatra nem lehet támogatást kérni, ezen aggályát – más személyek mellett – tanú8 tanúval is megosztotta.

[19] A támogatási szerződés vonatkozásában az első időpontnál írt körülmények nem álltak fenn, e tekintetben helytállóan hivatkozik az ügyészi fellebbezés az I. r. vádlott beosztására, végzettségére, amelyek a szerződés értelmezésének hiányára vonatkozó védekezés elvetésére adnak alapot.

[20] Hivatkozott az I. r. vádlott arra is, hogy a cég4. a támogatási szerződés megkötése előtt helyszíni ellenőrzést végzett, és mindent rendben talált, ami az álláspontja szerint ugyancsak alapot adhatott a pályázat szabályszerűsége tekintetében a tévedésére.

[21] Ezzel szemben megállapítható, hogy a 2012. július 18. napján foganatosított előzetes helyszíni szemle annak megállapítására vonatkozott, hogy a helyszín alkalmas-e a projekt megvalósításához, annak nem is volt célja a megkezdettség vizsgálata. Azon a anonim szervezet (cég4.) részéről eljáró személyek rögzítették a projekt – ekkor már szabályszerű - megkezdettségét, illetve feljegyezték egy 2012. június 01. napján (nem a cég2.-től) megrendelt hűtőeszközt, azonban mélyebb vagy további vizsgálatot nem végeztek (jegyzőkönyv a nyom. ügyirat 915. oldalától, tanú5 tanú vallomása 35. számú tárgyalási jegyzőkönyv 15. oldal).

[22] A záróbeszámoló aláírásakor a főügyészség érvelése szerint az I. r. vádlott szintén tisztában volt azzal, hogy a projekt a pályázat aláírásakor már megkezdett volt, így a cég1 a támogatásra nem lehetett jogosult.

[23] Az I. r. vádlott a már fentebb hivatkozott – terheltként is fenntartott – tanúvallomásaiban elmondta, hogy 2013 januárjában éppen azért kezdett a „tények kozmetikázásába”, mert a pályázati feltételeknek való megfelelés érdekében szükség volt a cég2. előlegének „eltüntetésére”. Az általa javasolt eredeti megoldás az előlegnek pótalkatrészek megvásárlására fordított összegként való szerepeltetése volt, ennek érdekében a Kft. könyvelője készített is egy szerződés-tervezetet (nyom. ügyirat 653-655. oldal). A vádlott védekezésével szemben e szerződés-tervezet nyilvánvalóan valótlan tartalmú volt, hiszen a valós tények utólagos elfedésére készült, ahogy ezt célozta a 123-as számla módosítása is, amit a nyomozási ügyirat 1281. oldalán szereplő email-ek is tanúsítanak.

[24] Az I. r. vádlott vallomása és az ezt igazoló email-ek (nyom. ügyirat 657-659. oldal) szerint a III. r. vádlott ezt a verziót nem fogadta el, és készített/készíttetett egy „B” változatot, aminek tartalmáról az I. r. vádlott is tudott (tanúvallomása az 1257. oldalon, az email a 657. oldalon, a bírósági iratokból a 16-m/II. mellékletek). A „B” változat szerint az előleg a tervezés ellenértékévé „avanzsált...mert a pályázat során a tervezés időszaka nem minősül projektkezdésnek”. Ennek megvalósításához szintén valótlan tartalmú, ez esetben vissza-, illetve átdátumozott szerződések megkötésére volt szükség, melyekkel az I. r. vádlott tisztában volt, azokkal azonban nem értett egyet.

[25] A leírtak alapján megállapítható, hogy az I. r. vádlott a pályázat szabályellenes, korábbi megkezdésének elfedésére, a anonim szervezetek megtévesztésére törekedett, ami alól nem mentesítheti az, hogy végül nem az ő „megoldását”, hanem egy másik „megoldást” fogadott el és alkalmazott a III. r. vádlott.

[26] Nem tartotta elfogadhatónak továbbá az I. r. vádlott azon hivatkozását – és az ügyiratok tartalmával ellentétes az ítéleti tényállás ezzel egyező megállapítása – hogy az I. r. vádlott nem ismerte meg a 2012. július 02. napjára átdátumozott vállalkozási szerződést. E szerződést – illetve a cég2-vel kapcsolatos tevékenységet – a cég1 a 2013. november 06. napján kelt 2. számú kifizetési kérelemmel nyújtotta be a anonim szervezetnek (az ítéleti tényállás 14. oldal első bekezdésében a III. r. vádlott vallomása és a nyomozási ügyirat melléklete alapján megállapítva). A III. r. vádlott által csatolt email-üzenetek és iratok (nyom. ügyirat 1381-1407. oldal) alapján igazolható azon vallomása, mely szerint az I. r. vádlott aktívan részt vett a 2. számú kifizetési kérelem összeállításában, ő volt a cég1 által igénybe vett külső szolgáltató (cég8) kapcsolattartója. Részére is megküldték a 2. számú kifizetési kérelem dokumentációját, melynek részét képezte a cég2. valótlan tartalmú, 2012. július 02. napjára dátumozott vállalkozói szerződése. Az I. r. vádlott a cég2-vel kötött szerződést kiemelt jelentőségűnek tartotta (azzal összefüggésben korábban a lemondását fontolgatta), illetve tisztában volt azzal, hogy azt a pályázat részévé tenni jogszerűen nem lehet, ezért a figyelmét nem kerülhette el.

[27] A leírtak alapján Terhelt1 I. r. vádlott a támogatási szerződés (és mellékletei), valamint a záróbeszámoló aláírásakor tisztában volt azzal, hogy a projekt a cég2.-vel az 5. fermentor gyártására korábban kötött vállalkozási szerződés, a részére adott megrendelés és kifizetett előleg alapján 2012. június 01. napja előtt megkezdődött, ennek megfelelően pedig azzal is, hogy a projekt megkezdésére adott nyilatkozata valótlan volt. E tekintetben saját maga sem hivatkozott ténybeli tévedésre, ezért a Btk. 20. § (1) bekezdésének alkalmazására nincs törvényes alap, ezt az elsőfokú bíróság is rögzítette.

[28] Ugyanakkor az I. r. vádlott tisztában volt azzal is, hogy ez a körülmény a támogatási összegre való jogosultság akadályát képezte, azaz a Btk. 20. § (2) bekezdésében foglaltak megállapításával nem értett egyet.

[29] Az I. r. vádlott a pályázat jogi feltételeit – amelyek nem tértek el a megkezdettség köznapi értelmétől – megismerte. Azon tevékenysége, amely a pályázat feltételeinek való megfelelés érdekében a tények „kozmetikázását”, az előleg „eltüntetését” célozta, azt mutatja, hogy a vádlott tisztában volt azzal is, hogy a jogosultsági kritériumokat sérti a cég1 pályázata. E tudatát nem érinti az a tény, hogy a visszatűmózott szerződés aláírására nem volt hajlandó, hiszen a pályázat további ügyintézésében, a támogatási összeg lehívásában más módon, de részt vett.

[30] Nem tartotta elfogadhatónak az I. r. vádlott azon hivatkozását – és az elsőfokú bíróság ennek megfelelő megállapítását sem –, hogy az I. r. vádlott utóbb, akár a cég4. eljárása, akár a III. r. vádlott tájékoztatása alapján abba a téves feltevésbe került, hogy a pályázat szabályszerű, jogszerű.

[31] Egyrészt a saját vallomása, illetve az eljárás során becsatolt email-üzenetek alapján tisztában volt azzal, hogy a megkezdettség „elfedése” jogszerűen nem végezhető el. Másrészt a hivatkozott szervek és személyek eljárása a vádlottban a jogszerű eljárás tudatát nem alakíthatta ki.

[32] Az állandósult joggyakorlat alapján jogban való tévedés kizárólag akkor állapítható meg, illetve a társadalomra veszélyesség tudata akkor hiányozhat, ha a terhelt olyan személytől vagy szervtől kap jogi tájékoztatást, akinek vagy amelynek a véleményében, állásfoglalásban alappal bízhat.

[33] Egyrészt a cég4. részéről nem érkezett a 2013. május 15. napján kelt levél kivizsgálásának eredményéről hivatalos válasz (a kivizsgálás meg sem történt), illet az I. r. vádlott nem ismerhetett meg, aminek akkor is jelentősége van, ha nem cáfolható, hogy a levél tartalmát az I. r. vádlott csak utóbb ismerte meg. A fentebb részletezettek szerint a 2012. július 18. napján fogatosított előzetes helyszíni szemle nem a megkezdettség ellenőrzésére vonatkozott. A anonim szervezet „ráutaló” magatartása, a támogatási összeg kifizetése pedig nem cáfolhatta meg a vádlott korábbi, biztos tudatát a pályázat szabálytalanságát illetően, legfeljebb kétséget ébreszthetett volna benne. A tévedés, mint büntethetőségi akadály azonban nem állapítható meg, ha a magatartás jogszerűtlen mivolta az elkövető tudatában kétséges.

[34] Másrészt terhelt3 III. r. vádlott az I. r. vádlott számára nem volt – és nem lehetett - olyan személy, akinek a véleményében a jogszerűséget illetően alappal bízhatott. Az I. r. vádlott tudta, hogy a III. r. vádlott vissza- és átdátumozott szerződések megkötésével kívánja a megkezdettséget elfedni, a meghamisított, valótlan tartalmú szerződések a fentiek szerint meg is ismerte, valamint az eljárás során beszerzett levelezésük és az I. r. vádlott vallomása alapján köztük bizalmi viszony nem állt fenn, ahogy az I. r. vádlott az előkészítő ülésen fogalmazott, soha nem álltak egy oldalon, köztük nem volt személyes szimpátia. Nem hagyható figyelmen kívül továbbá, hogy a III. r. vádlott maga is az érdekelti oldalon - a cég1 részéről - vett részt a folyamatban, így az I. r. vádlott számára hiteles, objektív tájékoztatást nem adhatott.

[35] Kétségtelen, hogy az I. r. vádlott kezdeményezésére indult meg utóbb a büntetőeljárás, azonban ez a büntetőjogi felelősség alól őt nem mentesítheti, mert a magatartása tényállásszerű, és a leírtak alapján a vonatkozásában a büntetőjogi felelősségre vonás akadálya sem állapítható meg. Az I. r. vádlott a bejelentést már csak a munkaviszonya megszüntetését követően tette meg, magatartásának logikai magyarázatául nem csak a jogszerű eljárásban való bizakodásának tudata szolgálhat – ahogy azt az elsőfokú bíróság ítélete hivatkozta -, hanem az ügyészi fellebbezés indokolásának utolsó oldalán, helytállóan írtak is.

[36] A leírtak alapján az elsőfokú bíróságnak a támogatási szerződés (és mellékletei), valamint a zárszámadás aláírása körében az I. r. vádlott tudatára vonatkozóan tett megállapításai téves ténybeli (és jogi) következtetéseken alapulnak, azoknak a tényállásból – a 11. oldal utolsó előtti bekezdésből, a 12. oldal 2. és 3. francia bekezdéséből, 14. oldal második és negyedik bekezdéséből – történő mellőzését tartotta szükségesnek.

[37] Ugyancsak téves következtetés eredményének vélte a 12. oldal második bekezdésének azon megállapítását, mely szerint az I. r. vádlott csak 2012 decemberében szerzett tudomást arról, hogy a projekt 2012. június 01. napja előtt megkezdettnek minősült.

[38] A fentebb írtak alapján, mivel ellentétes a bizonyítást érintő ügyiratok tartalmával mellőzni kérte a 13. oldal 3. francia bekezdését, amely szerint Terhelt I. r. vádlott nem bírt tudomással a valótlan keltezéssel ellátott vállalkozási szerződés létrejöttéről.

[39] A fentiek szerint, az ügyiratok tartalma és helyes következtetés alapján, a Be. 593. § (1) bekezdés c) pontja szerint megállapított, az (5) bekezdés a) pontja értelmében eltérő tényállás képezheti a (3) bekezdés szerint a másodfokú felülbírálat alapját.

[40] E tényállás alapján az I. r. vádlott bűnösségének megállapítását indítványozta társtettesként elkövetett költségvetési csalás bűntettében [a Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (5) bekezdés a) pont].

[41] Kiemelte, hogy a vádlott terhére megállapítható bűncselekmény büntetési tétele öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztés, a Btk. 80. § (2) bekezdés alapján irányadó középérték hét év hat hónap szabadságvesztés.

[42] Az I. r. vádlottal szemben a szabadságvesztésnél enyhébb büntetési nem - a Btk. 33. § (4) bekezdése, illetve a 82. §-ában írtakra figyelemmel sem – szabható ki.

[43] Az I. r. vádlottnak a bűncselekmény elkövetését követően tanúsított magatartása, az okozott vagyoni hátránynak az cég1. általi megtérítésében közreható magatartása, büntetlen előélete, kiskorú gyermekeinek eltartása, valamint a jelentős időmúlás alapján törvényes alap észlelhető a Btk. 82. § (2) bekezdés b) pontjában írt enyhítő szakasz kimerítésére, a büntetési tételkeret aljánál rövidebb tartamú szabadságvesztés kiszabására, ez felel meg a belső arányosságnak is.

[44] A szabadságvesztés végrehajtási fokozata – a végrehajtása esetén, a Btk. 37. § (2) bekezdés a) pontja alapján – börtön, a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontja a Btk. 38. § (2) bekezdés a) pontja alapján a büntetés kétharmad részének kitöltését követő nap.

[45] A fentebb felsorolt okok, köztük a vádlott személyi körülményei alapján, a Btk. 85. § (1) bekezdése szerint feltehető, hogy a büntetés célja a végrehajtás próbaidőre történő felfüggesztésével is elérhető.

[46] Az I. r. vádlott esetében – elsősorban a cselekmény elkövetése után tanúsított, a vagyoni hátrány megtérülését elősegítő magatartása alapján – a Btk. 52. § (1) bekezdés b) pontja értelmében kiszabható foglalkozástól eltiltás mellőzésére látott alapot, mely a belső arányosságnak ugyancsak megfelel.

[47] A 8/2015. (IV.17.) AB határozat 1. pontja értelmében alkotmányos követelmény, hogy a bíróság a szabadságvesztés végrehajtásának felfüggesztése esetén hivatalból vizsgálja az előzetes bírósági mentesítés lehetőségét, és arról az ítéletben rendelkezzen. Az I. rendű vádlott vonatkozásában a Btk. 102. § (1) bekezdés szerint a mentességre való érdemesség – az előző bekezdésében írt okból és a vádlott életvitele alapján – megállapítható.

[48] A bűnügyi költségből 468.139 forint az I. r. vádlott védelmének ellátásával összefüggésben merült fel, annak viselésére a Be. 574. § (1) bekezdése alapján köteles, az a terhére megállapított bűncselekmény tárgyi súlyához képest aránytalan nagyak nem

tekinthető. Az I. r. vádlottat további 23.619 forint bünyügyi költség viselésére a Be. 574. § (4) bekezdés második mondatában írtak alapján a vádlott-társaival egyetemlegesen kell kötelezni.

[49] Mindezek alapján indítványozta, hogy a Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság a Fővárosi Törvényszék 12.B.1284/2019/40. szám alatti ítéletét Terhelt1 I. r. vádlott vonatkozásában, a Be. 606. § (1) bekezdése alapján változtassa meg, az I. r. vádlottat – eltérő tényállás megállapítása alapján - mondja ki bűnösnek társtettesként elkövetett költségvetési csalás bűntettében [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (5) bekezdés a) pont], ezért őt ítélje szabadságvesztés büntetésre, melynek végrehajtását próbaidőre függessze fel. Állapítsa meg a szabadságvesztés – végrehajtása esetén irányadó – végrehajtási fokozatát, a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontját, az I. r. vádlottat részesítse előzetes mentesítésben, és a fentiek szerint kötelezze a bünyügyi költség viselésére.

[50] Az I. r. vádlott védője a fellebbviteli főügyészség indítványára írásban tett észrevételében kifejtette, hogy álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a bizonyítás során a perrendi szabályokat betartotta. Az ügyben lehetséges és szükséges bizonyítékokat beszerezte és alapos vizsgálat tárgyává tette. Ítéletének tényállását a vádlottaknak az eljárás egésze során tett vallomásai, a tanúk vallomásai és az egyéb okirati bizonyítékok alapján állapította meg. A bíróság az ítéletének indokolásában ezen bizonyítékokat ismertette és azokat egymással összevetve értékelte, aminek eredményeként logikus indokát adta annak, hogy miért mentette fel Terhelt1t a terhére rótt bűncselekmény vádjá alól.

[51] Az elsőfokú bíróság az indokolási kötelezettségének színvonalasan tett eleget, helytállóan következtetett a vádlott felmentésének szükségességére. Az elsőfokú bíróság okszerű mérlegelési tevékenységére tekintettel Terhelt1 felmentésére vont helyes jogkövetkeztetés miatt a bűnösségének megállapítására irányuló ügyészi fellebbezés érvelése szerint nem vezethet eredményre.

[52] A törvényszék előtt megtartott perbeszédében foglaltakat továbbra is fenntartotta.

[53] Cáfolni igyekezett a vádhatóság azon érvelését, mely szerint tévedett az elsőfokú bíróság, azzal, hogy azt rögzítette, hogy a vádlottak 2012. december 10-ig, tanú16 tájékoztatásáig, valamennyien abban a téves feltevésben voltak, hogy a vádbeli beruházás a pályázat benyújtásakor nem volt megkezdett.

[54] Álláspontja szerint a nyomozati anyagból egyértelműen kiderül, hogy tanú16 2012 decemberében írásban javasolta terhelt3 ügyvezetőnek, hogy a pályázatban megjelölt hivatalos beruházás kezdő időpontját megelőzően a cég2. felé történt előlegutalást alátámasztó szerződést módosítsák utólag, hogy megfeleljenek a pályázati feltételeknek. A nyilvánvaló írásbeli bizonyíték ellenére tanú16 ellen nem emelt vádat az ügyészség az ügyben.

[55] A nyomozati anyagból az is kiderült, hogy személy1, az cég1. szerződött ügyvédje 2012 decemberében, írásban, szintén azt javasolta terhelt3 ügyvezetőnek, hogy a pályázatban megjelölt hivatalos beruházás kezdő időpontját megelőzően a cég2. felé történt előleg utalást alátámasztó szerződést szedjék ketté, módosítsák utólag, hogy így megfeleljenek a pályázati feltételeknek. A nyilvánvaló írásbeli bizonyíték ellenére személy1 ellen sem emelt vádat az ügyészség az ügyben.

[56] Ellenben Terhelt1nal szemben, az elsőfokú tárgyaláson bemutatott bizonyítékok, az ügy logikája és a józan paraszti ész ellenére továbbra is fenntartja vádjait az ügyészség, akár iratellenes állítás, vagy másképpen szólva, óriási csúsztatás árán is. Ami például az ügyészség által Terhelt1 terhére, rosszhiszeműségét igazolandó 2013. január 18-án írt terhelt3

ügyvezetőnek címzett e-mailre való hivatkozásban is megjelenik. Ugyanis az e-mail nem úgy kezdődik, ahogyan azt az ügyészség idézi, és nem ott ér véget.

[57] Az email így kezdődik: Szia, keresztnév1! A cég2 a számláit tanú16 utasításai alapján módosította..., majd az ügyészség által citált rész után így folytatódik, „ha ez megvan, akkor az egészet átnézi tanú16”. Miért nem hivatkozik az ügyészség ugyanezen levélre hivatkozással 2013.02.04-én írt másik levélre: " Szia, keresztnév1! Talán emlékszel a lenti januári levelemre. Ma keresett egy kicsit kétségbeesett úriember a cég2-től, és érdeklődött, hogyan állunk a dokumentációval, sikerült-e aláírnunk, mert zárnának, és most nem tudja, az eredeti állapot marad vagy az általunk kért módosított. Csak annyit mondtam neki, utánanézek, hol áll az ügy. Picit megijesztettem azzal, hogy 2012 áprilisi dátumozású szerződést nem írhat alá nálunk senki, de hát ez az egy biztos dolog volt, amiről már tájékoztatni tudtam. Nem tudom, tanú16 látta-e már az anyagot, illetve van-e véleménye? "

[58] Ezen túlmenően Terhelt1 2023 február 22-én az alábbiakról tájékoztatja terhelt3et és még két kollégáját: " Sziasztok! tanú1 a cég2-től az alábbi üzenetet küldte sms-ben: "Szia, keresztnév2, ha nincs ellenvetésed visszaállítjuk a számlákat eredeti állapotba. Üdvözléssel tanú1. " Visszahívtam pár perce, és elnézést kértem, amiért nem tudtam sem igent, sem nemet mondani, megismételtem, amit korábban is mondtam neki, hogy ugyan elkészült egy B változat tervezetként, de az elfogadása, aztán az aláírása messze nem az én kompetenciámba tartozik, viszont visszajelzést nem kaptam az elmúlt hónapban. Szerződést visszadátumozni nem fogunk biztosan, így a belátásukra kell bíznom, mit csinálnak ebben a helyzetben. "

[59] 2013.04.02-án Terhelt1 a következőket írta terhelt3nek: "Szia keresztnév1! A múlt héten beszéltünk róla, a pályázattal csinálni kell majd lassan valamit. Ennek kapcsán készítettem egy összefoglalót. Az alábbi nyitott témákat kellene tisztázni ahhoz, hogy a pályázati pénzek lehívhatók legyenek. Mint említettem is többször, és úgy láttam, ebben egyetértünk, csak tiszta körülmények között szabad a lehívást beadni. A lista: cég2 szerződés fermentorépítés, cégnév szerződés kompresszor vásárlás, cég9 szerződés chiller, cég2 előleg május

[60] A védő okfejtése szerint az idézett emelekben világos, egyértelmű állásfoglalások, világos, követhető események vannak. 2012. decemberében megkezdődik az anyagok összeszedése, Terhelt1 részéről fel sem merülhet a szándékos megtévesztés gyanúja, hiszen minden, időközben felmerülő kérdéses tételről kikéri a tanácsadó véleményét, és semmilyen javaslat megvalósításához nem járul hozzá, amelyre nem kap megnyugtató választ. Sajnos az ügyészség csak a levelezés egy mondatát idézi, kiemeli kontextusából, ezáltal meghamisítva az eredeti jelentését.

[61] A nyomozati anyagban fellelhető fent idézett levelezésekből is nyilvánvalóan kiderült, és ezt a vádhatóságnak is látnia kell, hogy a pályázati anyag összeállítása jóval később kezdődött, mint a cég2es szerződés aláírása, és csak jóval később, a dokumentumok tételes összegyűjtése során merült fel kérdésként, Terhelt1 kérdései, aktív közreműködése alapján, hogy néhány bizonylat megítélése kérdéses lehet, akár veszélyeztetheti az egész pályázatot is.

[62] Terhelt1 az egész projekt során a tőle elvárható gondossággal járt el, összegyűjtötte a kérdéses tételeket, minden esetben kereste és kikérte a szakértők véleményét, és amennyiben azok nem álltak rendelkezésre, illetve nem voltak megnyugtatóak, a törvényességet képviselte akár a teljes helyi, illetve konszern vezetéssel szemben is.

[63] A fellebbezésében az ügyészség is belátta, hogy a vád eredeti formájában tarthatatlan, ugyanis elismerte, és így nem is vitatja azon megállapítást, hogy Terhelt1 2022.

májusi sérvműtétjét követő több hetes betegszabadsága fizikailag tette lehetetlenné az előkészületekben való részvételét.

[64] Nem lehet nem figyelembe venni azt a tényt, hogy a volt munkáltatója ellen jogerősen megnyert perben pedig a munkaügyi bíróság kimondta, hogy Terhelt1 nem minősült semmilyen vonatkozásban sem vezető tisztségviselőnek. Ezt arra alapozva állapította meg a bíróság, hogy kifejezetten vizsgálta Terhelt1 szerepét mind az cég3t-vel kötött szolgáltatási, mind a cég4-vel kötött támogatási szerződéssel kapcsolatban. A bíróság jogerős ítéletében megállapította, mindkét esetben utasításra, előre előkészített anyag került aláírásra, Terhelt1 nem játszott semmilyen szerepet a tartalmuk összeállításában, s mint kijelölt aláíró, pusztán végrehajtotta az utasításokat.

[65] Az ügyészség semmilyen dokumentummal, ténnyel, körülménnyel nem tudja alátámasztani e jogerős ítélettel szemben a rosszhiszemű aláírások vádját, kizárólag vélelmez, míg a védelem a dokumentumok, tények, körülmények garmadáját vonultatta fel az elsőfokú tárgyalás során annak alátámasztására, hogy Terhelt1 nem tudott előzetesen arról, hogy a pályázat nem felel meg a feltételeknek. Amikor ez a gyanú felmerül benne 2012 decemberében, 2013 januárjában, attól a pillanattól fogva a törvényességet képviselte, kezdve azzal, hogy 2013 májusában megakadályozta a pályázati elszámolás benyújtását, kikényszerítette, hogy vizsgálják ki, hogy az cég1. pályázata megfelel-e a pályázati feltételeknek egy cég4. felé beadott tisztázó levéllel. Mindezt, a magyar vezetéssel és a német konszern vezetésével szemben vállalt konfrontációval.

[66] Fontosnak tartotta kiemelni, hogy a 2013-as kivizsgálást követően Terhelt1 új vizsgálatot követelt 2015 nyarán az időközben már ellenőrzéssel lezárt pályázatra - amely ellenőrzés egyébként nem állapított meg szabálytalanságot. Ennek a kiváltó oka az volt, hogy a német vállalati belső ellenőrök révén ekkor ismerte meg az cég1. által a cég4-nek készített 2013-as tisztázó levelet, és észrevette, hogy kimaradt belőle a cég2-nek fizetett előleg említése.

[67] Álláspontja szerint teljes logikai ellentmondás – mindamellett, hogy iratellenes is – azt feltételezni, hogy Terhelt1 tudatában volt az átdátumozott szerződésnek, hiszen csakis úgy értelmezhetőek az általa akkor felvetett kérdések, melyek a nyomozati anyagban fellelhető levelezésekben vannak megfogalmazva, ha nem volt tudatában a szerződésnek, hiszen továbbra is előlegről beszél, levelezik, az előleget kifogásolja, nem tudván azt, hogy a háttérben ezt a kérdést, a szerződés módosításával már rendezték.

[68] Hangsúlyozta, hogy a vádhatóság nem volt figyelemmel a egyéb8 jogi véleményére sem, amit terhelt3 kérésére adott és mely vélemény Terhelt1 2013-as iratában foglaltakat véleményezte, — ebben is előlegként fogalmaz Terhelt1 — s amely szerint az előleg fizetése nem befolyásolja érdemben a pályázat megítélését, ezért nem javasolja a 2013-as levél módosított formában való újraküldését cég4-nek. Bár az ügyészség szerint ilyen levél nem létezik. Különbség van, a nem létezik, és a nem találjuk között. Az irat létezése fellelhető a periratokban.

[69] A nyomozás során kiderült, az eredeti szerződést valóban megváltoztatták 2013-ban utólag, de ezt a szerződést nem Terhelt1 írta alá, hanem másik két munkavállaló, holott Terhelt1 továbbra is ugyanazt a munkakört töltötte be. Nyilvánvaló, hogy Terhelt1t, aki éppen ebben az időszakban akadályozta az anyag beadását, nem tájékoztatták az eseményről, a szerződés cseréjéről. Az ügyészség az írásbeli evidencia ellenére nem vonta vád alá mindkét aláíró, és azon sem gondolkodott el, hogy vajon miért hagyták ki ebből -mármint az aláírásból - Terhelt1t. Nem gondolja végig az egyértelmű tényeket a vádhatóság, helyette megalapozatlanul azt állítja, hogy tudnia kellett Terhelt1nek a visszadátumozásról, mert az irat része volt a beadott elszámolásnak. Terhelt1 nem vezető tisztségviselőként, előre elkészített anyag aláírására volt köteles, mely anyagcsomagokat egy 6-8 fős csapat állította

össze, köztük pályázati szakértők, így az iratokat személyesen, érdemben nem is látta. Az iratok egyenkénti feltöltését a terhelt³ és tanúl⁶ intézte a rendszerbe. A visszadátumozott szerződés tényére a saját belső nyomozása révén jött rá 2015 augusztusának végén. Ezt a belső nyomozást a korábban említett újabb tisztázó levélre tett javaslatának elutasítását követően kezdte meg, de ezt nem tudta végig vinni, mert időközben, egyik napról a másik kirúgták a cégtől. A kirúgását követően 2015 szeptember 2-án levelet kapott terhelt³ aláírásával, mely levélben arról tájékoztatták, hogy ha amennyiben az ügyben lép, és abból kára keletkezik a Zrt-nek, akkor peres úton ezt rajta érvényesítik. Ezek után, Terhelt¹ a jövőbeni egzisztenciáját is kockára téve bejelentette az ügyet a debreceni NAV nyomozóhatóságánál kivizsgálásra.

[70] Az eljárás eddigi pillanataig sem a cég⁴-től, sem a pályázati tanácsadó cégtől, sem senki mástól el nem hangzott, hogy a pályázat nem felelt volna meg a pályázati követelményeknek. Ezen a véleményen vannak a speciális szakmai ismeretekkel rendelkező pályázatiírók, kormányzati tisztviselők, ügyvédek is. Maga az cég¹ sem azért fizette vissza a támogatást, mert elismerte volna annak szabálytalan voltát, hanem csak úgy visszafizette. Sehol egyetlen egy iratban nincsen egyetlen egy mondat sem -kivéve a nyomozati és vádhatósági iratokat - hogy szabálytalan lehetett a pályázat.

[71] Terhelt¹ a gyanúja kivizsgálásáért tett kockára mindent, amiért cserébe az ügyészség első rendű vádlottat csinált belőle, és ami az ügyben non-plus ultra, hogy annak ellenére, hogy azonnali hatállyal, közvetlenül a egyéb⁸-s szakvéleményt követő napokban, az alig elkezdett saját belső vizsgálata közben kirúgják azonnali hatállyal, még a szemére is veti az ügyészség, hogy a munkaviszonya alatt nem tett bejelentést.

[72] Mindezek alapján az elsőfokú bíróság megállapításait helytállónak találta, úgy vélte, a törvényszék volt az, aki az ügy minden részletét igyekezett felderíteni, ezért a felmentő rendelkezés helybenhagyását kérte.

[73] A nyilvános ülésen mind az ügyészség képviselője, mind az I. vádlott védője a fellebbezés indokolásában foglaltakat, a jogorvoslati kérelmek sarokpontjait változatlanul fenntartotta.

[74] Az I. r. vádlott az ügy érdemében az eljárás során az általa korábban előadottakat ismételte meg, kérte az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását.

[75] Az I. r. vádlott a személyi körülményei körében előadta, hogy az elsőfokú ítéletben rögzítettekhez képest adótanácsadó, adószakértő és mérlegképes könyvelő szakképzettséggel is rendelkezik. Jelenleg a cég¹⁰ debreceni kirendeltségének a pénzügyi vezetője, nettó havi jövedelme 1.170.000 forint és ezen túlmenően bónuszokat is szokott kapni. Egy kiskorú és egy nagykorú, de továbbtanuló gyermeket nevelnek feleségével közösen a háztartásukban. Felesége havi jövedelme bruttó 480.000 forint, háztartásuk bevétele havi átlagban 1.500.000 forint. Saját tulajdonú személygépkocsival már nem rendelkezik, tulajdonát képezi még két cég, melyek közül az egyiknek évek óta nincs bevétele, míg a másik minimális 600.000 forintos éves bevételre tesz szert. A lakáshitelének havi törlesztőrésze 110.000 forint. Betegsége nincs, de magas vérnyomásra megelőzőként szed gyógyszert.

[76] A fellebbezések az alábbi eredményre vezettek.

[77] A felmentett I.r. vádlott bűnösségének megállapítását célzó ügyészségi fellebbezés alapján az ítéltábla Terhelt¹ I.r. vádlott vonatkozásában a Be. 590. § (1) és (2) bekezdése alapján – az elsőfokú ítéletet az azt megelőző eljárással együtt teljes terjedelmében felülbírált.

[78] Ennek eredményeként azt állapította meg, hogy az elsőfokú bíróság a részletes, minden körülményre kiterjedő bizonyítási eljárást a perrendi szabályok szerint, az eljárási

szabályokat betartva, kellő alapossggal és körültekintéssel folytatta le. Az ítéltábla a felülbírálat során nem észlelt olyan - a Be. 607. § (1) bekezdése, illetve a Be. 608. § (1) bekezdése szerinti - eljárási szabálysértést, amely feltétlen hatályon kívül helyezési okot képez, ekként az ügy érdemi elbírálását kizárja. Nem valósult meg továbbá a Be. 609.§-a szerint hatályon kívül helyezéshez vezető, az ügy érdemére kiható eljárási szabálysértés sem.

[79] Az elsőfokú bíróság a Be. 164. § (1)-(3) bekezdésében írtakra is figyelemmel az ügyfelderítési kötelezettségének teljes mértékben eleget tett. A vád tárgyává tett bűncselekmények elbírálása szempontjából releváns bizonyítékokat feltárta, azokat egyenként és összességükben is értékelte, mérlegelése eredményéről ellenőrizhető módon számot adott.

[80] Az I. r. vádlott személyi körülményeire vonatkozóan megállapított tényeket a másodfokú bíróság akként pontosítja az I. r. vádlott nyilvános ülésen tett nyilatkozata alapján, hogy az elsőfokú ítéletben rögzítettekhez képest adótanácsadó, adószakértő és mérlegképes könyvelő szakképzettséggel is rendelkezik. Jelenleg a cég10 debreceni kirendeltségének a pénzügyi vezetője, nettó havi jövedelme 1.170.000 forint és ezen túlmenően rendszeresen további bónuszokban is részesül. Egy kiskorú és egy nagykorú, de továbbtanuló gyermeket nevel feleségével közös háztartásában. Felesége havi jövedelme bruttó 480.000 forint, háztartásuk bevétele havi átlagban 1.500.000 forint. Saját tulajdonú személygépkocsival már nem rendelkezik, tulajdonát képezi még két cég, melyek közül az egyiknek évek óta nincs bevétele, míg a másik minimális 600.000 forintos éves bevételre tesz szert. A lakáshitelének havi törlesztőrésze 110.000 forint. Betegsége nincs, de magas vérnyomásra megelőzőként gyógyszer szed.

[81] Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást az ítéltábla részben megalapozatlannak találta a Be. 592. § (2) bekezdés a), c) és d) pontja szerinti okból, mert az részben hiányos volt, a megállapított tényállás kis részben ellentétes a bíróság által lefolytatott bizonyítást érintő iratok tartalmával, másrészt a törvényszék tényből tényre helytelenül következtetett az I. r. vádlott tudati tényeire vonatkozóan egyrészt a 2012. október 4. napján kötött támogatási szerződés és annak mellékletei – melyekben a projekt megkezdésének dátuma feltüntetésre került – aláírása, másrészt a 2014. október 21. napján kelt záróbeszámoló aláírása, illetve ezek során tett nyilatkozatai kapcsán.

[82] Ez a részbeni megalapozatlanság ugyanakkor a Be. 593. § (1) bekezdés c) pontja alapján bizonyítás felvétele nélkül, az elsőfokú bíróság által lefolytatott bizonyítás alapján, az ügyiratok tartalma, illetve helyes ténybeli következtetés útján kiküszöbölhető volt, melynek eredményeként a másodfokú bíróság a megállapított tényállást helyesbítve, I.r. vádlott vonatkozásában eltérő tényállást állapított meg az alábbiak szerint:

[83] Az ítélet 11. oldal utolsó előtti bekezdéséből, a 12. oldal 2. és 3. bekezdéséből, a 14. oldal 2. és 4. bekezdéséből mellőzi azon kitételt, hogy Terhelt1 abban a téves feltevésben írta alá a támogatási szerződést, illetve az annak 6.sz. mellékletét képező nyilatkozatot, hogy az cég1. fenti projektje nem minősül megkezdettnek. A 12. oldal 2. bekezdésében ugyanakkor azt is feltünteti, hogy arról, hogy a 6. számú mellékletben megjelölésre került megkezdési időpont nem felelt meg a valóságnak, az I. r. vádlott tudomással bírt. A 12. oldal 6. bekezdéséből ennek megfelelően mellőzi, hogy Terhelt1 I. r. vádlott csak a projektmenedzseri felhívásból 2012 decemberében szerzett tudomást a projekt megkezdettségeről.

[84] A 13. oldal 3. bekezdésének azon megállapítását, mely szerint az I. r. vádlott nem bírt tudomással a valótlan keltezéssel ellátott vállalkozási szerződés létrejöttéről, akként helyesbítette a másodfokú bíróság, hogy arról az I. r. vádlottnak tudomása volt.

[85] A 14. oldal 5. bekezdésében fel kellett tüntetni, hogy Terhelt1 I. r. vádlott a támogatási szerződés és mellékletei, valamint a záróbeszámoló aláírásával a II. és III. r. vádlotthoz hasonlóan ugyancsak megtévesztette, illetve tévedésben tartotta a cég4-t az cég1.

támogatásra való jogosultságát illetően, ezáltal az I. r. vádlott is hozzájárult magatartásával a költségvetésnek összesen 996.825.554 forint vagyoni hátrány okozásához.

[86] E helyesbítésekkel az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás már megalapozott, ekként a Be. 593.§ (3) bekezdése alapján a másodfokú felülbírálat alapját képezte.

[87] Az elsőfokú bíróság a tényállás megállapítása során valamennyi beszerzett bizonyítékot részletesen ismertetett, melyet a másodfokú bíróság nem kíván megismételni, majd egyenként és összességében is értékelt és annak is indokát adta, hogy mit miért fogadott el. A mérlegelésében foglaltakat az ítéltábla alapvetően osztotta, ugyanakkor az I. r. vádlott tudatállapotára, tudati tényeire nézve az elsőfokú bíróság a megállapított tényekből helyenként mégis téves következtetéseket vont le, és az a 13. oldal 3. bekezdésében iratellenes is.

[88] Egyetértett a másodfokú bíróság az ügyészi fellebbezés azon hivatkozásával, hogy az I. r. vádlott büntetőjogilag releváns cselekvése alapvetően három esemény köré összpontosul, és az I. r. vádlott tudati tényeit e magatartásokkal összefüggésben, azok időpontjában kell vizsgálni.

[89] Az első ilyen esemény a pályázat aláírása, melyre 2012. május 31. napján került sor. E körben az elsőfokú bíróság érvelése helytálló az I. r. vádlott esetében a tudati tények vonatkozásában, hiszen a pályázat előkészítésére rendkívül rövid idő állt rendelkezésre, mely időszakban ő igazolt módon(betegszabadság) az előkészítésben nem, illetve csak kis részben vett részt. Ez egyrészt a vádlotti és tanúvallomások, másrészt az iratok alapján is rögzíthető volt. Arra vonatkozóan egyértelmű adat nem állt rendelkezésre, hogy ebben az időszakban ő már minden tekintetben tisztában lett volna a pályázattal érintett tevékenységek körével vagy a beruházás megkezdtségére vonatkozó előírásokkal, a pályázat aláírására csak a beadási határidő közelítő volta miatt került sor annak tudatában, hogy annak tartalma még módosítható, illetve, hogy azt a pályázati cég készítette elő, tőlük pedig olyan nyilatkozatot kaptak, hogy a pályázattal minden rendben lesz, ezért a pályázat aláírását formálisnak gondolták.

[90] Ezt követően 2012. október 4. napján került sor Terhelt1 I. r. és Terhelt2 II. r. vádlottak részéről a támogatási szerződés aláírására. Ezt az aláírást azonban már a nyomozati iratban rendelkezésre álló elektronikus levelezés alapján is megelőzte egy szélesebb előkészítés, bár kétségtelen, hogy egyszerre három pályázat anyagának az összerakása is zajlott, de ebből, valamint az I. r. vádlott a saját vallomásából következően is tisztában volt azzal, hogy a cég2. által kivitelezett 5. számú fermentor finanszírozása a pályázat részét képezi.

[91] A tényállásban helytállóan rögzített előzményi történések (2011-ben a fermentor megépítésének eldöntése, 2012. április 17. napján a fermentor tervezésére, gyártására, valamint felállítására ajánlat kérése a cég2-től, arra vállalkozási szerződés kötése 2012. április 23. napján, e napon teljesítésigazolás kiállítása is, hogy az anyagköltségre vonatkozó előleg számla lehívásra kerülhessen, valamint az e számlán szereplő pénzüsszeg átutalása 2012. május 4. napján, és a megrendelés leadása 2012. április 24. napján a vállalkozási szerződésben foglaltakra – melyet az I. r. vádlott is aláírt – alapján pedig az I. r. vádlott mint az cég1. pénzügyi vezetője azzal a tudattal kellett, hogy aláírja a támogatási szerződést és annak a 6. számú mellékletét is, mely a pályázat megkezdésének időpontját is rögzítette, azon 2012. június 1. napját feltüntetve, hogy annak során valótlán adatot közölt.

[92] A fentebb megjelölt körülmények alapján a projekt 2012. június 1. napja előtt megkezdődött, ezt megelőzően történt a vállalkozási szerződés aláírása, a megrendelés kibocsátása és az anyagköltségre szánt előlegre vonatkozó számla teljesítése is, mely aktusok

a 6. számú mellékletben található tájékoztató szerint külön is megnevezésre kerültek, mint olyan események, melyek a megkezdettség dátuma tekintetében jelentőséggel bírnak. E kritériumokat az I. r. vádlott nem érthette félre, azok egyértelmű jelentéssel bírtak a jogban nem jártas személyek, így az I. r. vádlott számára is. A mindössze két oldalas 6. számú melléklet vonatkozásában arra sem hivatkozhat, hogy azt nem olvasta el, mert maga írta rá saját kezűleg a projekt megkezdésének dátumát és jelölte be x-el a jogcímét is, az első beszerzendő eszköz, berendezés, anyag, termék stb. írásbeli megrendelését. Mindezek alapján rögzíthető, hogy a megkezdettség a fermentor gyártása tekintetében 2012. június 1. napja előtt fennállt, és ezzel az I. r. vádlott is kétséget kizáróan tisztában volt, mint ahogy azzal is, hogy megkezdett projektekre nem lehet támogatást kérni, erre a nyomozati szakban tett tanúvallomásában maga is hivatkozott.

[93] Az kétségtelen, hogy a cég4. a támogatási szerződés megkötése előtt valóban végzett előzetes helyszíni ellenőrzést 2012. július 18. napján, erre azonban az I. r. vádlott nem hivatkozhat alappal, mint olyan körülményre, melynek alapján azt gondolta, hogy minden rendben a pályázattal, mert annak célja nem a pályázat megkezdettségének a vizsgálata, hanem az volt, hogy a helyszín alkalmas-e a projekt megvalósításához. Ugyanakkor a jegyzőkönyvön feltüntetett azon körülmény, hogy a projekt 2012. június 1. napján egy nem a cég2-től megrendelt hűtőberendezés megrendelésével kezdődött, sem erősíti az I. r. vádlott érvelését a fentiek tükrében, hiszen számára is tudott volt, hogy a projekt nem ezzel indult.

[94] A támogatási szerződés aláírásával egyidejűleg a 9. számú melléklet, a támogatási előleg igénylési kérelem is aláírásra került, melyben a cég 249.206.388 forint előleget igényelt. E kérelem aláírásakor is tisztában volt az előzőekben kifejtettek miatt az I. r. vádlott azzal, hogy a pályázat már korábban megkezdett volt, mint ahogy azt a pályázati kiírás megengedte, ezért az előleg lekérésére jogosulatlanul került sor. E kérelem folytán a cég4. 2012. november 15. napján az igényelt támogatási előleget átutalta. A cselekménynek ebben a szakaszában nem merült fel az, hogy a megkezdettség valós körülményeiről a cég4. bármit is tudott volna, mint amire a későbbi szakaszban hivatkozás történik a kérdéses bejelentés kapcsán, egyértelműen valótlan nyilatkozattétel történt a célzott támogatási összegnek a jogosulatlan megszerzése érdekében, mellyel összefüggésben egyébként a támogatás egy bizonyos része előlegként kifizetésre is került.

[95] A fenti tények tükrében nem volt helytálló az elsőfokú bíróságnak azon érvelése sem, hogy az I. r. vádlott csak 2012 decemberében tanú16 projektmenedzser felhívását követően szerzett volna tudomást arról, hogy a projekt már a támogatási szerződés mellékletében feltüntetett 2012. június 1. napját megelőzően 2012. április 23. napján, a vállalkozási szerződés megkötése napján megkezdettnek minősült, hiszen arról már 2012. október 4. napján, a támogatási szerződés és mellékletei aláírásakor is tudott.

[96] A rendelkezésre álló iratok alapján azt helytállóan rögzítette az elsőfokú bíróság, hogy 2013 tavaszán az I. r. vádlott már azt az álláspontot képviselte a cégen belül, hogy csak tisztázott körülmények között szabad a pályázati pénzek lehívását beadni, s a cég4. felé teljeskörűen fel kell tárni a valós tényállást, közölve azt is, hogy szerződés visszadátumozására nem hajlandó, felvetve a támogatási előleg visszafizetését is.

[97] E vádlotti magatartás még annak tükrében is helyesen került rögzítésre, hogy korábban, 2013 januárjában valóban neki is volt más megoldási javaslata, mint amely körülményre a fellebbviteli főügyészség is utalt, mely szerint a cég2. részére kifizetett előleget pótalkatrészek megvásárlására fordított összegként szerepeltessék, melyhez ugyancsak visszadátumozott szerződés-tervezetet készített a cég2. könyvelője, de ez nem ellentétes egyrészt azzal, hogy az elsőfokú bíróság a különböző megoldási javaslatokat nem részletezve azt rögzítette, hogy különböző megbeszélések, tárgyalások, egyeztetések folytak annak érdekében, hogy a cég megoldást találjon arra, hogy az elnyert pályázati pénzekről ne

essen el, ebbe e vádlotti cselekvőség belefér, másrészt a rendelkezésre álló elektronikus levelezések e határozott vádlotti álláspontot támasztják alá.

[98] A 13. oldal 3. bekezdésének azon megállapítását, mely szerint az I. r. vádlott nem bírt tudomással a valótlan keltezéssel ellátott vállalkozási szerződés létrejöttéről, egyetértve a fellebbviteli főügyészség fellebbezésében foglaltakkal akként helyesbítette a másodfokú bíróság, hogy arról az I. r. vádlottnak tudomása volt. A rendelkezésre álló és elfogadott bizonyítékokból ugyanis erre lehet következtetést levonni. E szerződést – illetve a cég2-vel kapcsolatos tevékenységet – a cég1, terhelt3 III. r. vádlott a 2013. november 6. napján kelt 2. számú kifizetési kérelemmel nyújtotta be a cég4-nek. A III. r. vádlott által csatolt email-üzenetek és az iratok alapján igazolható a III. r. vádlott azon vallomása, mely szerint az I. r. vádlott aktívan részt vett a 2. számú kifizetési kérelem összeállításában, ő volt a cég1 által igénybe vett külső szolgáltató (cég8) kapcsolattartója. Részére is megküldték a 2. számú kifizetési kérelem dokumentációját, melynek részét képezte a cég2. valótlan tartalmú, 2012. július 2. napjára dátumozott vállalkozói szerződése. Az I. r. vádlott a cég2-vel kötött szerződésnek kiemelt jelentőséget tulajdonított, illetve tisztában volt azzal, hogy azt a pályázat részévé tenni jogszerűen nem lehet, ezért az átirat vállalkozási szerződés a figyelmét nem kerülhette el.

[99] Az I. r. vádlott azon magatartásából, hogy arra az álláspontra helyezkedett, hogy csak tiszta körülmények között szabad a további pénzeket lehívni, valójában egyfajta elállási szándék igazolható, de azon tényre figyelemmel, hogy a támogatási előleg lehívása és átutalása már megtörtént, a későbbi teljes vagyoni hátrány egy része már bekövetkezett, annak ezen előzményekre már nem volt kihatása. A későbbiekben pedig az elállás valójában nem történt meg, mert miután a III. r. vádlott megnyugtatta, hogy megírták a levelet a cég4-nek és minden rendben van, továbbra is részt vett az egyes pénzhívások anyagának összeállításában és a záróbeszámolót is aláírta, melynek következtében a célzott támogatási összeg fennmaradó részének a kifizetése is megtörtént.

[100] Az I. r. vádlott nem lehetett abban a téves tudatban, hogy minden jogszerűen és a pályázati céloknak megfelelően történik, hiszen a támogatási szerződés és annak mellékletei aláírásakor is tisztában volt azzal, hogy a pályázati céloknak nem felelnek meg, nem a pályázat kiírása ösztönözte őket az újabb fermentor megépítésére, hanem az már korábban elhatározott dolog volt, sőt meg is kezdődött annak megvalósítása, mely kizárta volna, hogy a pályázaton részt vegyenek, az azon való részvételük jogellenesen történt, mely jogellenességét az I. r. vádlott kétséget kizáróan felismert, nyilván ezért is próbált egyfajta elállásként értelmezhető magatartást tanúsítani. Ettől a ponttól kezdve viszont nem lehet arra hivatkozni, hogy tévedésben lett volna, hiszen maga sem bízhatott abban alappal – függetlenül attól, hogy a cég4-nek írt bejelentés pontos tartalmát nem ismerte, az arra adott választ, mely valójában nem létezett, pedig végképp nem – hogy a cég4. a fennálló körülmények alapján szabálytalanságot nem tár fel és a pályázat jogszerű, a pályázati célokkal és feltételekkel összhangban álló.

[101] Ezen túlmenően pedig terhelt3 III. r. vádlott sem volt a számára olyan személy, mint akinek a nyilatkozata bizakodásra adott volna alapot a jogszerűséget illetően, mert tudta, hogy a III. r. vádlott is átdátumozott szerződések megkötésével kívánta a megkezdettséget elfedni, a meghamisított valótlan tartalmú szerződéseket maga is megismerte, valamint az eljárás során beszerzett levelezésük és az I. r. vádlott vallomása alapján, úgy, ahogy arra a fellebbviteli főügyészség is utalt, köztük bizalmi viszony nem állt fenn, ahogy az I. r. vádlott fogalmazott, soha nem álltak egy oldalon, köztük nem volt személyes szimpátia. A III. r. vádlott vezérigazgatóként pedig maga is az érdekelti oldalon -a cég1 részéről - vett részt a folyamatban, így az I. r. vádlott számára hiteles, objektív tájékoztatást nem adhatott.

[102] E körülményekre figyelemmel az ítélet 14. oldalának 2. bekezdésében a tényállásból mellőzni kellett az arra való hivatkozást, hogy Terheltl I. r. vádlott a záróbeszámoló aláírásakor abban a téves feltevésben volt, hogy az cég1. teljeskörűen feltárta a cég4. részére a projekt megkezdettségével kapcsolatos problémákat, s a cég4. ezen információk birtokában döntött úgy, hogy az elnyert pályázati pénzekre jogosult az cég1.

[103] A 14. oldal 4. bekezdéséből a támogatási szerződés aláírására vonatkozóan is mellőzni volt szükséges az I. r. vádlott tekintetében azt a kitétel, hogy abban a téves feltevésben volt, hogy az cég1. fenti projektje nem minősül megkezdettnek.

[104] Ugyanakkor a 14. oldal 5. bekezdésében fel kellett tüntetni, hogy Terheltl I. r. vádlott a támogatási szerződés és mellékletei, valamint a záróbeszámoló aláírásával a II. és III. r. vádlotthoz hasonlóan ugyancsak megtévesztette, illetve tévedésben tartotta a cég4-t az cég1. támogatásra való jogosultságát illetően, ezáltal az I. r. vádlott is hozzájárult magatartásával a költségvetésnek összesen 996.825.554 forint vagyoni hátrány okozásához.

[105] A Btk. 396. § (1) bekezdés a) pontjában rögzített költségvetési csalást az követi el, aki a költségvetésbe történő befizetési kötelezettség vagy költségvetésből származó pénzeszközök vonatkozásában mást tévedésbe ejt, tévedésben tart, valótlan tartamú nyilatkozatot tesz, vagy a valós tény elhallgatja és ezzel egy vagy több költségvetésnek vagyoni hátrányt okoz. Az (5) bekezdés a) pontja szerint minősül a költségvetési csalás bűntette, ha a vagyoni hátrány különösen jelentős. A Btk. 459. § (6) bekezdés e) pontja szerint a vagyoni hátrány különösen jelentős, ha az az 500 millió forintot meghaladja.

[106] Az elsőfokú bíróság Terheltl I. r. vádlottat a Btk. 20. § (2) bekezdése alapján büntetendőséget kizáró okra hivatkozással mentette fel az ellene emelt vád alól, mivel álláspontja szerint az I. r. vádlott az események során végig abban a téves feltevésben járt el, hogy cselekménye nem veszélyes a társadalomra és erre a feltevésre alapos oka volt.

[107] Az állandósult joggyakorlat alapján rögzíthető, hogy a büntetőjog csak szűk körben ismeri el a társadalomra veszélyességben való tévedést relevánsnak, mivel a tényállásszerűséghez fűződő tények tudata (elkövetés helye, módja, eszközei stb.) a legtöbb esetben már eleve közvetíti a társadalomra veszélyesség tudatát is.

[108] Ettől függetlenül azonban - amennyiben a tévedés alapos okból származik - az elkövető sikerrel hivatkozhat arra, hogy nem volt tisztában cselekménye társadalomra veszélyes mivoltával, következményeivel. Itt nem csupán a jogszabályok ismerete vagy nem ismerete a kérdés, a cselekmény társadalmi helytelenítése, erkölcstelensége felismerése is elegendő lehet ahhoz, hogy feltételezni lehessen a társadalomra veszélyesség tudatát. A jogellenesség felismerése esetén azonban a társadalomra veszélyességben való tévedésre hivatkozás nem foghat helyt.

[109] A megállapított tényállásból és a másodfokú bíróság által fentebb rögzítettekből egyértelműen megállapítható, hogy az I. r. vádlott nem került abba a téves feltevésbe, hogy a pályázat szabályszerű, jogszerű, sőt a jogellenességet maga is felismerte, tisztában volt azzal, hogy a megkezdettség elfedése jogszerűen nem végezhető el. Ugyanakkor a hivatkozott szerv és személyek eljárása sem alakíthatta ki a vádlottban a jogszerű eljárás tudatát, e körben a másodfokú bíróság csak utal a [99] és [100] bekezdésben rögzített okfejtésre. Mindezekre hivatkozással a társadalomra veszélyességben való tévedés nem volt megállapítható. Megjegyzendő továbbá, hogy szándékosan valótlan nyilatkozat megtétele esetén, miután a vádlott tisztában volt azzal, hogy a megkezdettség a támogatási összegről való jogosultság akadálya, korábbi megkezdettség esetén a támogatási összeg nem a támogatás célja szerint hasznosul, a támogatás ennek ellenére történő megszerzése káros, a társadalomra veszélyesség hiányának tudatát a vádlottban – a jogászokon, munkatársakon túl, még a cég4.

nevében esetlegesen valóban nyilatkozó valamely személy ezzel ellentétes tájékoztatása sem alakíthatta volna ki.

[110] A rögzített tényállás alapján okszerű következtetés vonható az I. r. vádlott bűnösségére, mert azzal a magatartásával, hogy a támogatási szerződést és annak mellékleteit, majd a záróbeszámolót aláírta, úgy, hogy tudomással bírt arról, hogy a pályázati feltételeknek az általa képviselt gazdasági társaság nem felel meg és a projekt megkezdettsége tekintetében valótlan nyilatkozatot tett, a cég4-t megtevesztette, majd pedig tévedésben tartotta. A támogatási összeg kifizetésével a vagyoni hátrány bekövetkezett.

[111] Az elállásra irányuló törekvései pedig – miután azok a vagyoni hátrány egy részének bekövetkezését követően kezdődtek, illetve a bűncselekmény befejezését a vagyoni hátrány bekövetkezését nem akadályozták meg, a bűnösség megállapításának akadályát ugyancsak nem képezik.

[112] Mindezek alapján az ügyészség bűnösség megállapítására irányuló fellebbezése alaposnak bizonyult.

[113] A másodfokú bíróság Terhelt I. r. vádlottat bűnösnek mondta ki a Btk. 396. § (1) bekezdés a) pontjába ütköző és az (5) bekezdés a) pontja szerint minősülő költségvetési csalás bűntettében, melyet a Btk. 13. § (3) bekezdése alapján társtettesként követett el, mert a szándékos bűncselekmény törvényi tényállását egymás tevékenységéről tudva közösen valósították meg. A rendelkező részben az (5) bekezdés b) pontja került megjelölésre, mint a bűncselekmény minősítését megalapozó jogszabályhely, mely elírás következménye, hiszen az abban feltüntetett elkövetési érték (különösen nagy vagyoni hátrány) és minősítő körülmények(bűnszövetségben és üzletszerűen) jelen ügyben nem merültek fel.

[114] A Btk. 80. § (1) bekezdés értelmében a büntetést céljának szem előtt tartásával a törvényben meghatározott keretek között úgy kell kiszabni, hogy igazodjék a bűncselekmény tárgyi súlyához, a bűnösség fokához, az elkövető társadalomra veszélyességéhez, továbbá az egyéb súlyosító és enyhítő körülményekhez.

[115] A bíróság feladata az ítélezés során a megadott büntetési tételkeret között olyan nemű és mértékű joghátrány alkalmazása, amely kifejezi a társadalom megítélését az adott cselekménnyel kapcsolatban, ugyanakkor figyelemmel van az elkövető által megvalósított magatartásra és a személyi társadalomra veszélyességére is.

[116] Ahogyan a büntetéskiszabás során értékelhető tényezőkről szóló 56/2007. számú BK vélemény is rögzíti, a bíróság által megállapított minősítéshez kapcsolódó büntetési keret – figyelembe véve a Btk. Általános Része rendelkezéseit is – büntetést meghatározó alapvető tényező. Ez jelöli ki azokat a határokat, amelyek között a súlyosító és enyhítő – összefoglalóan a büntetést befolyásoló – körülmények a büntetést alakíthatják. Ezeket tehát nem elvont általánosságban, nem mechanikusan, hanem a konkrét ügy tényeire vonatkoztatva, egymással egybevetve, összefüggésükben kell értékelni, és a határozatban megindokolni. Nem a számuk, hanem az adott esetben meglévő hatásuk a döntő a büntetés meghatározásánál. Az elkövetett bűncselekmény tárgyi súlya, a vádlott személyében rejlő társadalomra veszélyesség, az enyhítő és súlyosító körülmények együttes értékelése mellett kell megválasztani a vádlottal szemben az adott ügyben a büntetési célok elérését biztosító joghátrányt.

[117] Figyelemmel arra, hogy az elsőfokú bíróság az I. r. vádlottat az ellene emelt vád alól felmentette a büntetéskiszabási körülményeket nem tárta fel. A másodfokú bíróság e körben az alábbiakat rögzíti, az 56/2007. BK vélemény iránymutatásaira is tekintettel.

[118] Az I. r. vádlott javára enyhítő körülmény a büntetlen előélet, és az egy kiskorú és egy nagykorú, de még tanulmányokat folytató gyermek tartásáról való gondoskodás. Ugyancsak a javára írható az önfeljelentésként értékelendő közérdekű bejelentése, melynek

különös nyomatékot tulajdonított a másodfokú bíróság, hiszen erre figyelemmel vált lehetővé a bűncselekmény felderítése és az ennek nyomán megindult büntetőeljárás következménye volt az is, hogy az cég1. az okozott vagyoni hátrányt kamattal együtt, még a vádemelés előtt megtérítette. Bár bűnösségre is kiterjedő beismerő vallomást az I. r. vádlott nem tett, de vallomásai tényfeltárónak tekinthetők, még akkor is, ha az nem párosult a bűnösség elismerésével. A bűncselekmény elkövetésétől az elsőfokú ítélet meghozataláig eltelt rendkívül hosszú időt, mely a vádlottnak nem róható fel szintén az I. r. vádlott javára kellett figyelembe venni, ugyanakkor további enyhítő körülmény az elsőfokú ítélet keltétől a másodfokú határozat meghozataláig eltelt további 9 hónap időmúlás is, melyben a terhelt szerepet nem játszott.

[119] Ezzel szemben a terhére kellett értékelni a társas elkövetést, valamint a bűncselekmény elszaporodottságát, mert a köztudomás szerint is az ügyben elbírált vagy ahhoz hasonló bűncselekmények száma (az elkövetéskor) az adott területen lényegesen magasabb volt az átlagosnál.

[120] Mindezen tényekre és az I. r. vádlott eljárás során feltárt személyi körülményeire figyelemmel azt volt rögzíthető, hogy az 50 éves, büntetlen előéletű I. r. vádlott mind a cselekmény elkövetését megelőzően, mind az azóta eltelt időben rendezett életvitelt folytat, családi és egzisztenciális körülményeit kifogás nem érheti, más büntetőeljárás nem indult ellene, a személyében rejlő társadalomra veszélyesség elenyésző.

[121] Az okozott vagyoni hátrány mértékéhez igazodó minősítésű bűncselekmény büntetési tétele öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztés, mely általánosságban mutatja annak társadalomra veszélyességét, de a konkrét ügyben nem lehetett figyelmen kívül hagyni azon tényt, hogy a cselekmény elkövetése révén keletkezett haszon nem az I. r. vádlott és társai oldalán jelentkezett, hanem a munkáltató gazdasági társaságot gazdagította, mely vagyoni hátrány teljes mértékben, a kamatokkal együtt a büntetőeljárás megindulását követően a fenti cég által megtérítésre került, mely az I. r. vádlott bejelentése nélkül nem történt volna meg. Az sem maradhatott értékelés nélkül, hogy e gazdasági társaság a projektet a pályázat nélkül is megvalósította volna, arra volt anyagi fedezetük. A pályázaton való elindulásuk az idő rövidségének és a pályázati cégtől kapott téves tájékoztatásnak a következménye, ekkor őket csalárd szándék nem vezette, korábbi pályázati tapasztalatuk nem volt, a későbbiek során pedig a cég német vezetőségétől is mindig arra irányuló utasítást kaptak, hogy a pályázatot folytatni kell, ezen irány mentén cselekedtek a vádlottak, félre téve saját aggályait a projekttel kapcsolatban. Az I. r. vádlott részéről kétségtelenül volt elállási szándék is a támogatási szerződés megkötését követően, szorgalmazta a visszafizetést is, de az végül nem vezetett eredményre, ugyanakkor az is rögzíthető, hogy a későbbiek során is mindent megtett annak érdekében, hogy a cselekményt feltárja, mely magatartásának következményeként az adott munkahelyét is elveszítette, s ezt követően tette meg végül 2016. februárjában azt a közérdekű bejelentést, melynek folyamánként a cselekmény feltárásra került.

[122] E körben szükségesnek tartja rögzíteni még a másodfokú bíróság, hogy az adott közérdekű bejelentést a NAV egyéb¹³ 2016. február 11. napján a NAV Bűnügyi Főigazgatóság Bűnügyi Koordinációs Főosztálynak megküldte azzal, hogy azt kérte továbbítani a egyéb⁷ részére szabálytalansági eljárás lefolytatása végett, kérve az egyéb¹⁴ állásfoglalását arra vonatkozóan, hogy a pályázott projekt megkezdettnek minősült-e. Ezt követően, a közérdekű bejelentés megtételétől számítva csak mintegy egy év elteltével, 2017. január 20. napján indult meg a nyomozás.

[123] Mindezeket a körülményeket mérlegelve a másodfokú bíróság Terhelt¹ I. r. vádlottal szemben, figyelemmel arra, hogy a személyében rejlő társadalomra veszélyesség elenyésző és a másodfokú elbírálás idejére a fentebb hivatkozott tények alapján már

cselekménye is olyan csekély fokban veszélyes a társadalomra, hogy a Btk. szerint alkalmazható legkisebb büntetés vagy más intézkedés kiszabása is szükségtelen, a Btk. 64. § (1) bekezdése szerinti megrovás intézkedés alkalmazására látott lehetőséget.

[124] Az I. r. vádlottal szemben alkalmazható legkisebb büntetés jelen ügyben a Btk. 82. § (2) bekezdés b) pontjának, vagyis az enyhítő szakasznak a teljes kimerítésével 2 évi szabadságvesztés, mely megegyezik Terhelt2 II. és Terhelt3 III. r. vádlottakkal szemben kiszabott szabadságvesztés büntetés tartamával.

[125] A másodfokú bíróság egyetértett a fellebbviteli főügyészség indítványával a büntetés kiszabása körében azzal az érveléssel, hogy az egyes vádlottak cselekvőségének megfelelően a szankció megállapításakor a belső arányosságra is figyelemmel kell lenni. A törvényszék a II. és III. r. vádlottal szemben a legkisebb kiszabható büntetést alkalmazta, mely büntetés a bünteteskiszabási céloknak és elveknek az ügyészség álláspontja szerint is megfelelt. A cselekmény feltárása, a kár megtérülése azonban meghatározó részben az I.r. vádlott magtartásának következménye, aki már a cselekmény során is az attól való elállására törekedett, illetve a támogatás visszafizetését szorgalmazta, mely körülmények értékelés nélkül nem maradhatnak és összességükben a jelentős időmúlással együtt vezettek cselekménye elbíráláskori csekély fokú társadalomra veszélyességének megállapításához, és a bűncselekmény elkövetésében részt vevő személyekkel szemben alkalmazott szankciók belső arányosságának megtartásához.

[126] A Btk. 64. § (2) bekezdése alapján a bíróság a megrovással helytelenítését fejezi ki a jogellenes cselekmény miatt és felhívja az I. r. vádlottat, hogy a jövőben tartózkodjon bűncselekmény elkövetésétől.

[127] Az elsőfokú bíróság a lefoglalt bűnjelekről kimerítően és helytállóan, a törvénynek megfelelően rendelkezett.

[128] A bűnügyi költségre vonatkozó rendelkezése azonban a büntetőjogi felelősség megállapítása folytán a viselés tekintetében megváltoztatásra szorult. A bűnügyi költségből 468.139 forint az I. r. vádlott védelmének ellátásával összefüggésben merült fel, ezért azt a Be. 574. § (1) bekezdése alapján ő köteles az államnak megfizetni. A további 23.619 forint bűnügyi költség viselésére pedig a Be. 574. § (3) bekezdése alapján a vádlott-társaival egyetemlegesen köteles.

[129] Az ítélet bevezető részéből a 2020. szeptember 8. napján tartott előkészítő ülésre utalást mellőzte a másodfokú bíróság, mert az elsőfokú bíróság az ítéletet bizonyítási eljárás eredményeképpen tárgyaláson hozta meg, így az előkészítő ülésre hivatkozás szükségtelen.

[130] Fenti indokokra figyelemmel az ítéltábla - a Be. 599. § (1) bekezdés szerint nyilvános ülésen eljárva - a Be. 606. § (1) bekezdés alapján az elsőfokú bíróság ítéletét Terhelt1 I. r. vádlott vonatkozásában megváltoztatta, míg az egyéb a törvénynek megfelelő rendelkezéseit a Be. 605. § (1) bekezdés alapján helybenhagyta.

[131] Az ítéltábla a Be. 613. § (1) bekezdése alapján megállapította a másodfokú eljárás során az I. r. vádlott kirendelt védőjének díjaként felmerült bűnügyi költséget és annak viselésére a Be. 613. § (1) bekezdése alapján, a Be. 574. § (1) bekezdésére figyelemmel az I. r. vádlottat kötelezte, mert a büntetőjogi felelőssége megállapításra került.

Budapest, 2023. november 29.

dr. Szalai Géza s.k.

dr. Bíró Emese s.k.

dr. Sárecz Szabina Martina s.k.

a tanács elnöke

előadó bíró

bíró

A kiadmány hitelül: